

Project Grensmaas gaat definitief van start

Het project Grensmaas gaat uitgevoerd worden. Na 15 jaar praten en onderhandelen is op 1 juli jl. een plan ondertekend waarin alle betrokkenen zich kunnen vinden. Een plan dat grindwinning, natuurontwikkeling én hoogwaterbescherming in zich heeft verenigd. De werkzaamheden beginnen volgend voorjaar.

De Grensmaas is het 43 kilometer lange onbevaarbare stuk van de Maas tussen Roosteren en Maastricht. De grindrivier vormt hier de natuurlijke grens tussen Nederland en België. Het door steile kaden geflankeerde stuk zorgt regelmatig voor wateroverlast in aanpalende dorpen. Het project Grensmaas voorziet in een verbreding van de stroomgeul, verlaging van de uiterwaarden en het winnen van 53 miljoen ton grind. Op de uiterwaarden wordt ruim 1.000 hectare nieuwe natuur gerealiseerd. In 2017 moet in het gebied een overstromingsrisico gelden van eens in de 250 jaar.

De kosten van het project zijn berekend op ongeveer 500 miljoen euro. Dit bedrag wordt betaald door het Consortium Grens-

maas (waarin aannemers en grindbedrijven zich verenigd hebben) uit de opbrengst van de grindverkoop.

Aan de ondertekening van het convenant op 1 juli door de ministeries van Verkeer en Waterstaat en Landbouw, Natuur en Visserij, de Provincie Limburg, het Consortium Grensmaas en Natuurmonumenten, ging een lange periode van plannenmakerij en onderhandelen vooraf. De eerste plannen dateren van 1991. Toen werd het plan 'Toekomst voor een grindrivier' in het leven geroepen met als doel natuurontwikkeling, betaald door grindwinning. Na de overstromingen van 1993 en 1995 werd hoogwaterbescherming hieraan toegevoegd en ging het plan verder door het leven als het Grensmaasproject.

Na onenigheid over de totale hoeveelheid te winnen grind, stuitte de plannen op de grootste hobbel: Europa. De Europese Commissie was het aanvankelijk niet eens met de aanbesteding van de rivierverruiming. Die wordt namelijk gerealiseerd door de eigenaren van de grond langs de Maas: de grindwinners. De boel werd gesust met de belofte de werken vlak langs de kant van de rivier Europees aan te besteden.

Toch dreigde nog daags voor de ondertekening van het convenant een kink in de kabel te komen, zo meldde het Limburgs

Dagblad op 27 juni. In het Consortium Grensmaas was op het allerlaatste moment nog verdeeldheid ontstaan over de prijs van de grond. De ontgrinders vonden dat zij voor miljoenen euro's het schip in gingen met het afstaan van de grindrijke bagger voor rivierbeveiliging tegen een lagere prijs dan zij normaal zouden krijgen.

Proefproject Meers

Voor het project Grensmaas is al ervaring opgedaan in het proefproject Meers, dat enkele jaren geleden startte. Hier, halverwege de Grensmaas achter het dorpje Meers, wordt op een innovatieve manier grind gewonnen. Niet meer door middel van het graven van diepe grindgaten, maar door het verbreden van de rivier en verlaging van de uiterwaarden. Hierdoor wordt de waterafvoer van de Maas groter en de natuurontwikkeling gestimuleerd.

Een gedeelte van het proefproject is inmiddels afgerond en overgenomen door Natuurmonumenten. Deze vereniging laat Konikpaarden en Gallowayrunderen grazen in het stuk Grensmaasnatuur nieuwe stijl. Inmiddels zijn al de kleine zilverreiger, koninginpages en riempjes (plant uit de anjerfamilie die sinds kort weer aan rivieroevers gevonden wordt) in het gebied gesignaleerd. Het proefproject Meers loopt tot medio 2007.

De Grensmaas (foto: Rijkswaterstaat, afdeling Maaswerken).

